

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt — kr.
Félévre . . . 2 » 50 »
Negyedévre 1 » 25 »
**Községeknek, kör-
jegyzőknek és nép-
tanítóknak:**
Egész évre 4 frt, félévre
2 frt.
Egyes szám 10 kr.
Kapható a kiadóhivatal-
ban, Engel Lajos, Valean-
tu K. fia, Weidinger N.
(Domján J.), Hochrein J.
kereskedésében és a fő-
doh nyitászódnában.

PÉCS

Politikai vegyes tartalmu hetilap.

Hirdetéseket

elfogad Engel Lajos ke-
reskedése s a kiadóhivatal
(Királyutca 14. szám),
hol mindenkor a legújá-
nyosabb árak szabatakat
és hirdetések németből
magyarra is fordítanak.
**Minden beiktatott
hird. után 10 kr.
bélyegdíj fizetendő.**
Nyiltérben 1 sor 10 kr.
Kéziratok
a szerkesztőségbe (Király-
utca 14. sz.) küldendők.

Megjelenik minden szombaton. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Király-utca 14-ik szám. Kéziratok nem adatnak vissza.

Az olvasóhoz!

Jelen számunkkal a hetedik évfolyamunka-
lépünk. Nem nagy idő, de mégis számot tesz
különösen egy vidéki lap életében, mely a lét-
nek csak nehézségeit ismeri. Fennállásunk óta
sok bajjal kellett megküzdünk; de e küz-
delmet nem sajnáljuk. Méltó jutalom érte a
nagy közönség folyton fokozódó támogatása.
Ugyanazon elvek, melyek a multban vezé-
reltek, lesznek irányadóink a jövőben is.

Ami újítást tettünk, az a külsőre vonat-
kozik s abban áll, hogy az eddigi nehézkes
alakot elhagyva, lapunk ezuntal — eredeti
alakjára visszamenvn. 8 oldalon jelenik meg,
mi által az alak tetszősebb, a beosztás köny-
nyebb, rendezesebb, az olvasás és kezelés —
felvágva vevőn lapunkat a közönség — az
eddiginél kényelmesebb s így e változtatás
bizonyára előfizetőink tetszésével fog találkozni.

Működésünk sokkal ismertebb a nagy
közönség előtt, mintsem a jövőre vonatkozólag
hosszasabban kellene nyilatkoznunk. Főtörke-
vésünk a nagy közönségnek oly lapot adni,
mely mellé a helyi irodalmi erők tömörüljenek
s mely eredeti, változatos, irodalmi színvonal-
on álló tartalommal, alapos, megbízható érte-
süléssel és tudósításával a nagy közönség
igényeit kielégítse és Baranyavármegye, vala-
mint Pécs sz. kir város közéletének hí tükre
legyen.

E célunk elérése azonban oly nagy ál-
dozatokkal jár, hogy azok a nagy közönség
támogatása nélkül csaknem elviselhetlenek.
Kérjük tehát e támogatást, annál is inkább,
mert lapunk előfizetési díja oly csekély —
egy évre 5 frt, negyedévre 1 ft 25 kr., —
hogy azt a legszerényebb háztartás sem őrzi
meg.

Tisztelt olvasóinkat és lapunk barátait
előfizetéseik megújítására, illetőleg megkezdé-
sére bízunk.

1887. december 31.

A „Pécs” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Városi közgyűlés.

(Aratott 1887. évi december hó 29-én.)

A csütörtöki közgyűlés a kegyelet
ünnepe volt, ekkor lepleztetvén le Per-
czel Miklós volt főispánnak, városunk
diszpolgárának a közgyűlés nagytermébe
szánt arképe. Egy érdekemben meg-
öszült és a város iránt atyai szeretetet
táplált férfiú iránti elismerés és köte-
lesség rovartott le a kegyelet é tényével.
Jól mondá Kardos Kálmán főispán,
hogy Pécs város közönsége sohasem
volt fősvény a néki szölgálatot tett pol-
gárok érdemeinek elismerésében. A vá-
ros érzelmeit azonban leghivebben tol-
mácsolta a leleplezésre vonatkozó ta-
nácsai előterjesztés, mely a főispán in-
dítványára egész terjedelmében jegyző-
könyvbe foglaltatott és mely a következő:

Méltóságos főispán úr!
Tekintetes közgyűlés!

Régi igazság az, hogy nagyot és mara-
dandót csakis azon nemzet képes alkotni,
mely jelesei működését méltányolja, érdemeit
elismeri, — diesőtleni képz, — azon közbaszru
fáradozásait emlékü megörökítésével jutal-
mazza; — mert az előtök ezen példája az
utódokra lelkesítőleg, buzdítólag, áldozatkész-
sége ébresztőleg hat, — a mi pedig a közélet
terén való tántoríthatatlan, következetes, s ép
ezért eredményes működésnek mondhatni szülő
anyja!

Hogy ezen igazságot elődeink mindenkor
szem előtt tartották, — élénken mutatja e város
nem egy kimagasló tény feltárho multja s ezek-
ből folyó azon körülmény, hogy ezen terem-
ben — közéletünk szentélyében — a legdrá-
gább kincsét a polgári függetlenséget, az
előrehaladhatás termő talaját képező önkör-
mányzati jogot legkegyelmesebben nyújtó és

szentül feuntartó királyi felségek hódolattal
tisztelt emlékképei áttellenében, — a haza böl-
cse, a népnevelés Szent Istvánja, — az egy-
háznak s sulyos korban a haza jobb jövőjének
a nagybefolyású primási széken önéretes vé-
dője s itt kétségkívül jötekönyhatású leány
tanintézet alapítója, míg végül, kit csak azért
említünk utolsón, mert ő főleg csak a miénk
volt, — culturalis létünk megalapítója, egy-
arant apostola és Maccenása, — nagy Szepes-
ny! emlékképei vannak elhelyezve, melyekre
minden polgára e városnak a legmélyebben át-
érezett kegyelettel tekint.

Csakis így érzélemmel teljesen áthatott
polgárok egyesülésének lehetett eredménye,
szeretett városunk jelenlegi, — az országban
az elismerést méltán megkívánó, s illetékes
helyeken nem egy izben elismert, — emleke-
dett helyzete, melynek megteremtésében jól
tudjuk mindannyian, nagy, sőt oroszán része
volt Perczel Miklós ur ő méltóságának, azon
tisztességben megöszült férfinak, ki már ifju-
ságában szívvél, lélekkel, férfiúi korában vil-
goló karddal és kimagasló tehetséggel szolgálta
az édes hazát, a közjót, mely hósi fáradozás-
sáért a hontalanság keservének egész özőne
jutott oszáltyrészüül, melyben — a költővel
szólva, — mint magónas fa, melyre villám süjt-
hat, melyet vihar tördelhet, megállott mind-
addig míg a hón szeretett hazát ismét szabad
levegőt nyujthatt; — s bár fáradtságot nem
ismerő munkássága, lángoló szabadság szerete-
te, — a közügy iránti lelkesültsége, — az
egyenlőség és testvériség megvalósítása érde-
kében életének kockáztatása, Amerika szabad-
polgárainál közbecsülést szerzett s ezzel új ha-
zát is méltán nyerhetett volna, alig pirkadt
meg ithon a szabadság hajnala, máris az
anyagi előnyökét kedvezően biztosító talajt el-
hagyva, a honserzetet, a hazafias tettvágy és
hivatottság szárnyain repült vissza s minden
erőjét hazánk nemtőjének rendelkezésére bo-
sájtva működött azóta szép megyének és
1874. évtől kezdve városunk közéletének, elő-
haladásának uttörője megalapítója, lelkesített

A „PÉCS” TÁRCAJA.

Ujévkor.

Itt van az újév. Mért örültök ti
Jó emberek, mondjátok csak, ezen?
Azt tudja fűtetekbe a remény,
Hogy az előbbinél különb leszén?

Csak a remények ujak, amelyek
Állítják a hiszékeny szívetek...
De hisz' remélni, bájos emberek,
Az újév napja nélkül is lehet.

Mészáros Lajos.

Kolozsvártól Kolozsvárig Pécsen át.

Irta: **Borbély György.**

— A PÉCS eredeti tárcája. —

A kolozsvári égbé nyuló góthikus torony
órája 1887. június hó 28-ikán is csakugy, mint
máskor, épen délben kongatta el a tizenkettőt
és nekem annyi időm még nem volt, hogy
reggelizsem, pedig a deklináció és konjugá-
cióit már napokkal előbb elkinőttem a gyere-
kekkel. De tudja Isten, én is mintha nagy
utra készültem volna, sürgőzöltem, forgoló-
-

tam, szóval készülődtem és az eredmény az
lett, hogy tejem felhőrpölvé és balkaromra
egy tavaszi felöltöt vetve, a városból kilödu-
tam. A gyors megebédelés olyan volt, mintha
két pernyi sürgős munkát kellene végezmem,
melyre két hónap állott rendelkezésül. A ka-
bátos kilodulás pedig olyan volt, mintha csak
a város szélére mennék sétálni.

Már a vasuti állomáson tul valék. Ott
egy állongáló ismerősöm fővállról veti a kér-
dést: „Há hvová mész?” Én meg könnyedén
felelém: „Megyek a lomnici csucsa.” Lehet,
hogy nem hallotta híret sem e csucs nevének,
vagy ha hallotta, még nagyobb zavarba jöhe-
tett, mert egyikssé mérgeesebben ismétlé kér-
dését; én újra feleltem neki az igazat és to-
vább mentem. O talán húsbálványá változott.
De ugy hiszem, felébredt, mert két hónap
mulva nem találtam a helyen.

Mentem, mendégéltem. Doudoltam volna,
fityöltem volna: nem érték hozzá. Mit tehet-
tem egyebet: bámultam azon a különösségen,
hogy a szél az egész országotat a szemembe
fújja és én mégsem látok semmit belöle.
Csunya szél! utam állotta. Vissza akart ker-
getni. De félnék én ökeme; csak csahol, Pe-
tőfiként: a bártrokól szalad, szembe kell száll-
lani vele bátran, sziljan, vaktában és vakon,
ugy is tettem. A vége az lett, hogy ő unta
meg előbb és én dicősögesen érkeztem Szur-
dokra, hol Józsika írta volt regényeit a kö-

szikla-pincében, melyben most tullok és ser-
tések teleinek. A költök hona ime, ime! most
barmok álja! Csodálkozom vala, hogy a ka-
uyargó őzjarm partján és az erdős bércék
alján, hogy nem születik mindennap egy re-
gényiró. Ugy fejtettem meg, hogy az anyák e
hegy tövéből sohasem látják a hegyet. Jó
megtekinteni a esáki-gorbói várat is e vidéken,
mely sok vizslyát látott, sok kézen forgott,
vért is szagolt. Most porok akták iktatóinak
tanýaja, szép kisasszonyok sétája holdvilágos
estéken. Nem tudnak semmit a zivatáros mult-
ból, nem látják a füstös lángot, mely a muszka-
vezér magyarnak gyárát lent a völgyben ha-
muvá égette — úszke sem látszik. A szél
mindent elfúj — csak a Rákóczi hegyet
nem Zsibó mellől, hol bú emlékü csatát
vivott; meg a 49-iki fegyverletétel zokogó
csörgését nem tudja túlzagni semmi vihar. —
El innen, odább! ha a költő szerint elmond-
tuk legszörnyűbb átkunkat és elsírtuk leg-
szentebb könyveinket.

De míg tovább mennénk, szóba lehet
állni egy-egy házikója előtt görnyedező gé-
beredett vén asszonnyal: „Ezt a kis telket
hogyan szerzte kend, néneke?” — Hát istá-
lom — én is vótam valaha... Értjük. Fi-
atalsága idejére és a földesúrta céloz. A föl-
desuri jogok virágzásakor e vidéken a jobbágy:
férfi és nő egyaránt engedelmes szöla-
vot. E szolgaságban silylik most is még e

és a legkisebb vezetője gyanánt mindaddig, míg városi elnöki esemény polcáról le nem szólította.

A város alkalmával nyilvánult köszönet, ennek folytán a polgárság legmagasabb kitüntetését képező díszpolgári magaslata egyhangulag történt felemelése, s azon lelkes elhatározás, hogy emlékképe nagy férfiak emlékképei által már feldíszített közgyűlési termünk részére lefestessék, a mely becsületére vált a városközösségnek, a távozót ép úgy az öntudat megelégedésével tölthette méltán el s ő az eredmények habérjával szállott volna bizonyára a magán életbe, ha a hozzá méltó polgárok hálás közszeretete nem kívánta volna az egy évtizedet meghaladólag háborítatlan meglévő szeretetteljes viszony szálait az emberi lehetőség legvégső határáig fenni, s ha a pártkülönbséget nem ismerő szeretetből származó közhangulat őt, a főrendiház méltóságos tagját, le nem szállítja, a polgári sphaera körébe, a tettek mezejére, a képviselő háza a város képviselésére!

Es most, amidőn a hálattal tisztelet egész sorozatának legmagasabb actusát ünnepeljük az által, hogy köz életünk szentelyében jelhelyezett, művészi kezek által alkotott emlékképéről a lepelet levonjuk, a tisztos ősz alakot szemlélve, biztosítjuk őt, hogy a nyilatkozata szerint neki ép úgy mint nekünk kedvessé vált kegyeltes elismerése szerint minden diszonantiától ment viszonyt velem fenntartani óhajtok, az ellenkezőre okot soha nem adunk, súlyos családi csapások által a napokban szívén ejtett sebek sajátságát éreztük, s érezzük, mely részvétünk, igaz tiszteletünk vele van, s őt még soká a közélet javára megtartani kívánjuk!

Vigaszt s erőt nyujtson neki igaz szeretetünk!

Mely kijelentések után maradtunk mély tisztelettel Pécsért 1887. dec. hó 24-én tartott tanácsülésből, aláíratos szolgálja

Pécs sz. kir. város tanácsa.

Miután még elhatározottat, hogy a leleplezés ténye az ünnepeltnek megsűrönyöztesse, felolvastattat a díszoklevélnék küldött-ég helyett levélléleg történt átadása alkalmával irt tanácsai üdvözlő és Pérczel Miklósnak köszönő levele, melyeket már ismertettünk.

A tanács ez ügyben követelt eljárása egyhangulag tudomásul vétetett nem anélkül azonban, hogy Fürster Béla ne hangsúlyozza, miszerint sem a tanács, sem a polgármester nincs hivatalos a közgyűlési határozatait megváltoztatni, mire Grünhut Ignác igen helyesen jegyezte meg, hogy a közgyűlési határozatok tiszteletben tartására nem szükséges jegyzőkönyvi intézkedés,

elég erre a törvény és a városi szabályrendelet.

A belügyminiszteri leiratok tárgyalása után, melyekről más helyen szólunk, Károly Ignác esperes-plébánosnak városi bizottsági taggá lett megválasztásáról szóló igazoló-jelentés tudomásul vétetvén, megalakított a jövő évi igazoló-bizottság, Krasznay Mihály kir. tanácsos elnöke alatt kinevezetvén abba a főispán által Egry József, Hölbling Viktor, Szeredy József dr. megválasztván pedig Blauhorn Antal, Lill János, Fekete Mihály, Kolárits Károly dr. es Kindl József. Ép így megválasztott — illetőleg tiszteiben meghagyott — a közigazgatási bizottság kilépő 5 tagja és a szőlészeti bizottság is.

Fekete Mihály tiszti főügyésznek a Gregersen-féle perben és az Istokovits-féle hagyaték ügyében kifejtett ügybuzgalmáért, melylyel a városnak több ezer fortra menő kétes követelést megnyert, a közgyűlés teljes elismerést szavazott.

Szükséges és a szigorú ellenőrzés elvének megfelelő fontos felszólalást tett Jobst László a városi épületek fenntartására megszavazott költségvetési tétel kimerülése és pótlása tárgyában, kijelentvén, hogy a fedezetet megszavazza ugyan, de megvizsgálandónak tartja, hogy az épületjavítások oly nagy mértékben mi okból szükségesek s hogy a tanács, vagy más közeg nem követt-e el mulasztást azokkal, hogy, mint például, a belvárosi iskolánál történt, a 3 évi jótállási idő elmult a bevarratot s azután rendeltetett el az épület kijavítása. E felszólalásnak az ellenőrzésre vonatkozó lényegéhez a polgármester is hozzájárulván a vizsgálatnál az építészeti és jogügyi bizottság bizott meg.

Váratlan vita keletkezett a Donatus kápolnához vezető ut ügyében; egy előbbi közgyűlés ugyanis ez ut kibővítését határozta el; minthogy azonban e célból Heindlhoffer és Petrovich szőlőtulajdonosok területéből kellene egy partrészt levágni, mibe a tulajdonosok nem egyezhetnek bele, a tanács a kibővítésre hozott közgyűlési határozat eljöttét kérte. E

mellett nyilatkozott Pap József és Daempfi Sándor dr. ki a szőlőutakat az édekelték és nem a város által szeretné gondoztatni, mint azt a törvény is rendeli. Bureg Antal szerint a szőlőutak javítására hozott határozatok végrehajtását tartaná szükségesnek és felmenti a bálcsi utnál elkövetett hibákat, hol egyesek a rájuk kivetett összeget megfizették és még sem történt semmi, mire Lechner Gyula rendőrkapitány kijelenté, hogy a baj onnét van. mert a szőlőgazdák nem helyesen jártak el, későn fordultak a kapitányi hivatalhoz és hogy a begyűlt pénz átadott a szőlőgazdák bizalmi férfiainak. Felszólalt még Littke József is, óhajtvá, hogy a szőlőutakat, amelyek városunkban oly nagyfontosságúak, a város vonja intézkedése körébe. A tanács indítványa elfogadtatott.

Az ülés végén — a küszöbön álló új év alkalmából Fürster Béla, majd Aidingér János polgármester üdvözölte a főispánt, kívánva, hogy azon jóakaratot és odaadást, melyet a város ügyei iránt eddig tanúsított, továbbra is tartsa meg. — Az üdvözlésre Kardos Kálmán meleg szívből jövő szavakkal válaszolt, életve a város közönségét. Ezután a polgármester üdvözlő a közgyűlést, megköszönve a tanács nevében az eddigi támogatást és kérve azt a jövőre is.

Es ezzel a szép, családnak mondható jelenettel véget ért a városi törvényhatóság 1887-ik évi működése, melynek egyik legfontosabb mozzanata, hogy ez évben és ép a legutolsó ülésben intéztetett el végleg a katonai kórház ügye, melynek munkálatai már a tavasszal haladéktalanul megkezdettek. Harmadik évi törekvés sikere nyilvánul e tényben, mely méltán töltheti el örömmel minden pécsi polgár szívét, kik ennél kedvesebb újévi meglepetést nem is kívánhattak volna.

Az orvosi ugyn. tudományról.

— írta dr. Konrad —

12) Boérhave, (a 18 ik század legkésőbb orvosa). „Ha összehasonlítjuk azt a jót, melyet Aesculap féltaucat igazi fia, mesterségük kez-

zagyva nép. Kezén, lelkén bilines. Hogyan lehetett volna eddig magyar kultúra a Szilágyságon és a Mezőségen? Hiszen a magyar főurakra az volt haszon, ha előladosodik, a mi kevés magyar alattvalója volt is; mindjárt hűségesebb, engedelmesebb szolga, mihelyt nem magyar.

Nem is igen lehet itt anyanyelvünkön beszélni. Azonban az élelmes utazó segít magán valahogy, kivált ha tudja, hogy mi az a longum et latum-féle periphrasis. Ha csizmam elszakadt, így szólék: „da úgyne segyát á icsá una bun hominye, káre fácsa fajin gye eszizmile?“ azt teszi, hogy: eszizmadia Csak minden tizedik falunak van az a szerencsés nevezetessége, hogy a falu végén lakik egy magyar.

Ily és hasonló theoretikus és praktikus dolgokkal foglalkozva, siettem Nagybánya felé, hol az arany terem. S valóban gazdag valék. Dús Kánaán minden völgy. Fás hegvek árnyában, locsogó vizek partján sétálni üdvös, kivált annak, ki kőfalak közül menekül. Völgy kalászan hizik a szem, léggel telik a tüdő, gyönyörtől duzzad a kebel. S ilyen áldások dacára ez a nép mégis árva, mégis rongyos, mégis éhes . . . a faluk egymás hátán, az emberek egymás nyakán; esak az előbb lefolyt képviselő-választásról beszél mindenki s szítja a kit megválasztott — mert sok az a d. Tüz és víz pusztít. Elvitt hidak, utak tataro-

zásán dolgoznak; mintha mindenütt a Tisza pusztított volna. Mielőtt az aranybányába mennék, térjen be minden magyar Koltóra, a gyémántkőtől szentesített helyre. A Lápos vize partján dombos erdővel koszorozott kis falu ez, gróf Teleky Sándor kastélyával. Ki ne ősmerné e nevet? Petőfi névelék füzódik. Szent rajongással közeledtem a nagy költő boldogságának a tanyájára. Itt töltötte Juliskásával boldog napjait anyai hánytvetett fájó élet után, míg újra nem sivitott a vészmadár Segesvár felől . . . A kastély nyugati végén van a két kis üres szoba, melyben Petőfi lakott; a kertben a kis törpe hársfa, mely alatt ült és nézte északra a Vihorlát hegyet és a völgyben kanyargó Lápost, melyet odafogyott villámok nevezett és irt Fekete falu fejtér házában fekete szemű leányáról. Minden meg van még, csak a vén cigány néncs, ki hajdanta fiatal volt és mese kering róla, hogy a költő szerette.

Minden változik az ég alatt. A kastély kong az ürességtől. A nemes gróf csak néha tér oda meg pár órai mulatásra nagybányai lakásáról és ha ilyenkor utazunk ott a barátságosan mutat meg erélyekelt — egy-egy forgácot az aradi akasztófékből.

Nagybányán a minorita papok és tanárok vendége voltam. Ide azért nem jó betérni, mert utunk céljától késünk. Nekem pedig — minthogy a lomnici csúcsra szekérral menni

nem lehet — gyalog kellett mennem. Ezek a papok mégis hátráltatják az embert. Különbön könnyű Katót táncba vinni. De tehetek is én arról, hogy oly igen jó az a bor? Tölgykoszorús korszókból ittuk a „szamárlévet“ Okos lett ez uraim! borpataki savanyuvíz, csakhogy kibontakoztunk közlülök és a Szamos mentén délnyugati irányt vettem Debrecen felé, min dig völgyben, mely mindinkább tágul, míg az Alföldbe hal.

Utba esik Szathmár, Nagy Károly. Érszemlyén. Ez utóbbi Kazimezy szerény kis faluja. Massiv kö hírdeti a dicső embert a templom előtti téren. A ház helyén, hol született, egy előkelőbb ház van, melyet egy emancipált nagyúr konyhának használt. Sirját nem láttam, mert a helybeli tanító nem merésztelt és engem se engedett be, hogy a kertben épen akkor ebédlő családot ne háborgassuk . . . Ok békében maradtak, és felháborodtam.

Tovább jöve a Nyírség szélfúttá dombjain visióban tünt fel Kőlcsey, a mint szerénykedik a nagy költő kis szobra Szathmár-Németi kösziklás piacán; esak oly kényesen járva lehet megközelíteni, mintha a tarpataki köveken sétálnánk; látám az idylt, a mint a szobor tövében szarítják a bocskört a béresek és a cigány né keres rajkója fejében.

Debrecenben elértem a magyarságot, a

dete óta a földön cselekedett, azon bajjal, melyet a tömörked sok orvos az emberiségnek okozott, kétségtelesen azt kell gondolnunk, hogy sokkal jobb lett volna, ha a világon soha orvosok nem léteztek volna." Boerhave végrendeletében az összes könyveit és irományait elégettetni kívánta egy bizonyos pompás kötet kivételével, melyben egyedül a következő szavak voltak: „Tartsd hűsen fejed, melegen lábaid, hasad rendes ürülésben és hagyj békét az orvosoknak.”

13) Bostock: „Körisménk nem gyarapodik egyaránt kísérletekben gyakorlatunkhoz. Minden gyógyszeradag van kísérlet a beteg életerejével.”

14) Brefeld. Az ötvenes évek végéig összehívott Berlinbe egy a porosz állam gyógytani reformját célzó miniszteri konferencia, melyen többek közt azon javaslat tárgyalt, mely szerint felállítandó lenne egy physiatrius(termezszerű)mindenmeggyógy-szert mellőző kóroda. Brefeld: „En részemről a gyógyszereket büntetés alatt megtiltó kórodákat nem csak kivihetőnek, sőt humánus szükségletnek tartom; mert csak is ezek által hárítható el az emberiségről jelenték-ny és huzamos kár. Nem vagyok azon nézetben, hogy ezek által egészen véve bármily hátrány következhetnék, mert a hyperheroicus és ro-zul kezelt gyógytán által okozott kár tulajdonosa a természetszerű gyógmód által netán okozható semleges kárt.” Az elnök Schmidt titkos tanácsos ellenvetésére, hogy az ily kórodákat céggérel kellene ellátni, így a betegnek előre jelezendő, hogy „Itt orvos-ság nélkül gyógyítanak”. Brefeld így viszo-z: „Akkor a jogegyenlőség a gyógyszeres-kórodák részére ezen filirátot követeli: „itt főképp mérgekkel gyógykezeltetnek a bete-gek” vagy: „itt próbáltatnak ki a gyógszere-kek és mérgek a beteg embereken.” Nagy kér-dés, vajon nagy betű tologásnak örvendé-nek-e az ily című kórodák. . . . Az orvosi közönséges gyakorlat végképen rosszul alakult, egyes kevés esetben mutatkozó előnyei nem érnék föl azon hátrányokkal, melyek elő-ídzetnek azáltal, hogy a betegség menete erős, mérges, az életerőt alászó gyógyanya-gokkal és gyóymódokkal megzavartatik és végre a gvaszos kimenet elősegítetik. Az oly anyagok, mint a calonel (kénésű), digitalis, nitrum, morphium, strychnin, b-ladonina, stb. stb. rosszkori alkalmazásából több veszély há-ramlik mindig az emberiség egészségi jólétére mint a tökéletes semmi tevéből.”

15) Bauchardat: „Az orvosi tudomány nem képi, majd csak ezután kell azt megszól-ván fölépíteni.”

16) Broussais: „Megengedem, hogy az orvosi tudomány vizsgálásával a szenvedő-nek szolgálatot tesz, a mennyiben ő képzelt reményekbe ringatja; de be kell vallanom, hogy ezen haszna korántsem emeli föl a többi tu-dományokhoz, sőt inkább egy fokon áll a

csillagjólattal, bencával, és a charlata-nismus mindenféle nemével.”

17) Caldini: „Minden tudományok közt az orvosi tudomány, mint a legfontosabbak egyike, még a legalsóbb fokon áll.”

18) Marchal de Calvi: „A mai orvosi tu-dománynak nincs szilárd alapja, sem bizodalma, sem törvénye „egy babyloniai tornyon építünk; nem, még azt sem tesszük: nem építünk semit.”

19) Carlisle Anthony Sir Dr.: A kórhá-zak intézetek, melyekben az orvosi kiképezés gyilkossággal segítetik elő.”

20) Carr: „Minden gyógyszer többé ke-ve-séb hamisítva van, és miután száz orvos kö-zül alig van egy, ki a tisztatlanságok fel-dezésére elegendő vegytani ismerettel bírna, ennél fogva ritkán tudja az orvos, mennyit rendel valamely szerből. . . Kénésű bármely alakban adogalva a vér keringésbe jut és oda vezetetik a test minden szövetéhez. Kénésű nem egy napra, hanem mindenkorra hat. Be-leveszi magát a csontba és évekkel bevétele után alkalmilag fájdalmakat okoz. Gyakran találtam fémcs kénésű betegek csontjaiban, kik ezen finom mérég anyaggal kezeltettek.”

21) Carson: „Könnyű egy gyermek éle-tét elpusztítani; ezt majd belátják, ha kilép-nek a gyakorlatba. Látni fogják, miszerint egy vizgáztalan tollkarcolás, melylyel valami-vel több szert rendelnek, a gyermek életét el-oltja és a legközelebbi látogatás alkalmával a kís beteget, kit néhány órával azelőtt vígan elhagyott, megmeredve és hidegen fogják ta-lálni. Azért vigyázzanak a szerek használatá-nál. Nem tudjuk, vajjon az orvosság folytán gyógyulnak-e meg betegek, vagy a termé-zett gyógyítja őket. Talán kenyérlabdacsok ép ugy meggyógyítanak őket, mint a gyógsz-er. . . Víznel jógy iszasszó szerünk nincs. Az én tanítóm betegeknek szines vizet adagolt, és meggyezendő, beteget gyorsabban meggyó-nyultak mint azon orvosoké, kik vért bocsáj-tottak.”

22) Clark A.: „Fiatal gyermekeknek to-rokgyi ell-n 30—60 gram calomet adtak. . . Guta ütésnél két anyai kilitása van a folygó-nyulásra annak, kinél vért nem bocsájítottak, mint az ellenkező gyóymódnál. Azon tapasztalatra jutottak az orvosok, hogy a kanyaró — vörheny — és más ily önhatárolt betegsé-gek nál a gyógszerek többet ártanak, mint használnak. . . Tapasztalataim szerint a torok-gyik nem igen gyógyítható, legalább nagyon kétes a kezelés sikere. Evente más más gyóymód alkalmaztatik, csak azért, hogy a jövő évre ismét megváltoztassák. . . Jó szándékuk-ban az orvosok sok bajt okoztak; sok embert a sirba küldöttek, melyek, a természetre biza meggyógyultak volna. . . Gyógszereink mind mérgek, ennél fogva minden egyes adag csök-keneti a beteg életerejét. . . Tiszta, hűvös le-vegő legjobb erősítő szere a betegnek. . . A titűdvész gyógyítására különböző eljárás aján-

lottak, de az eredmény soha nem volt kiél-gítő. Nem ismerünk ez esetben gyógszert, az egészséges állapotban kell menedéket keresnünk. Jó tej gümőkórnál többet ér, mint a csuka-máj — vagy más egyéb olaj. . . A vörheny-nél nem számíthatunk más egybre, mint a természet gyógyerejére. . . Száz különböző módszer alkalmaztak a Choleraál siker nél-kül; én tehát betegeimet majdnem egészen a természetre fogom bízni, mert egészen „föl-adott” és a természetre bízott betegeket meggyógyulni láttam, míg az orvos által gyógyke-zelték belehaltak. . . Egy vizes szivacs a nyug-talan lázas beteget jobban megnyugtatja, mint valami enyhítő gyógszert.”

Sport.

Az atletikai klub műsora 1888-ik évi január havára.

I. Torna- és atletikai gyakorlatok minden hétfőn este 7—8-ig és minden pénteken este 6 órától 8-ig a következő sorrendben: a) társas gyakorlatok, b) szery gyakorlatok um :

- 2-án nyújtó és távolugrás,
- 9-én gyűrűhinta, ablakugrás,
- 13-án korlát, asztalugrás,
- 16-án távolugrás, sulyemelés,
- 20-án vizirányos létra, lóugrás,
- 23-án magas orás, nyújtó,
- 27-én gyűrűhinta, hármassugrás,
- 30-án magasugrás, sulyemelés.

II. Kardvívás minden szerdán este 6—8 óráig Hemmerich Károly úr művezetése alatt.

III. Minden kedden, csütörtökön és szombaton este 6 órától 8-ig és vasárnap délután 3—5-ig szigetzi Benedek Gyula ur ad oktatást a kardvívásban azon uraknak, akik az ő tanfolyamára magukat előjegyezték, a következő sorrendben:

1) a kezdők csapatja minden kedden, csütörtökön és szombaton este 6 órától 7-ig és minden vasárnap d. u. 4 órától 5-ig.

2) a haladók csapatja minden kedden, csütörtökön és szombaton este 7 órától 8-ig és vasárnap délután 3—4 óráig részesül az oktatásban.

A t. résztvevő urakat felkéri az elnök-ség, hogy az imént jelzett vivő-leckékre a meghatározott órában pontosan megjelenni sziveskedjenek, nehogy a későn jövők által a megkezdett előadás zavartassék.

Tudomásul. Január 6-án azaz pénteken a klub gyakorlatokat nem tart. Pécs, 1887. december 30-án.

Az elnökség.

A pécsi korecsolya-egylet folyó hó 27-én tartotta meg igazgató-választmányi ülését, melyen a jég-sport fejlesztése céljából sok hasz-nos és célszerű intézkedéseket tett; ezen intézkedések arról tanuskodnak, hogy az egy-let előjárói az idén sokkal buzgóbban karolták fel az ügyet, mint az előző években.

mivel Kolozsvár óta oly ritkán találkoztam. Már kevesebb a sarkantyú, mint csak ezelfött nyole évvel is, már éfirább „uriasabb” a város, de ösmagyar tyпуст azért itt lehet legbő-vebben találni. Ki e vidéken jár, nézze meg a „csikóhórs kulacsosca” költőjét; Debrecen az ő hazája.

(Folyt. köv.)

Egy kellemes ülésen.

— A „Pécs” eredeti tárcája.

Sűrű helyekben hull alá a télisége-t hrdető hő, mindenki sietve halad kitézött célja felé, de mi még gyorsabban, hogy a Petőfi-társulat ülésén a hallgatóságnak szánt helyek közt nekünk is jusszon lehetőleg egy kis tör. Háiba, mire odaérkezünk, szokatlanul telt termet találtunk a legválogatottabb közönség-gel s ezen csodálkozni vajmi kevés időnk volt, mert csakhamar megtudtuk a tulajdon képeni vonzó erőt, mely a meglelentekre hatott. Dóczy L. jos tartotta székfoglalóját Schil-ler remek „Harangének” művének áttördítésé-vel. A jeles költő tán nem is képzelte, meny-nyire kíváncsiak olvasói hangjának eszengésére, pedig érthető az, kivált ha megzondoljuk, hogy azon föld, mely büszkén tartja őt fiának, ritkán részesül a keblében való ádvözlés szerencséséből: A „Csók” kitűnő szerzője

csakugyan megérdemelte a feszülten várakozó hallgatóság páratlan üdvözlését. Maga finom, élökelt megjelenésűvel is hódíthat, melyet önkéntelenül is a legnagyobb fokban ér el, midőn művét kellemesen csengő szavával juttatja a gyönyörködők fülebe. A kik ismerik Schiller eme kiváló költeményét, a meglepő erkölcsi igazságokat s ezekkel párosult fenséges, természetű nyelvezetét, azok igazán megérdemelt bámulattal olvashatják annak nemzeti nyelvünkre áttiteltt hű mását.

Izlelőül állítasom igazolására elégségesnek tartom a tíz leírását:

Hall! Ott léna, mi gvaszos hang,
Vészharang! É
Vérpiros az ég!
Ez nem a nap lángja még!
Zaj, roszaj! Keljtek fel!
Mindenem füstomoly,
Oszlopokt' mered a láng
És evődik (a falánk)
Odább, messze,
Házeteszről-házeteszre.
Mint kohóból, mely kitédül,
Forr a lég. A tető roppan,
Csérep zörren, ablak csörren,
Gyermek rikolt, anya sikolt,
Bög a barom a romokban. stb

A ki ily fordításul gazdagította a kül-földi termékek nyelvünkön való megjelenésé-ben még mindig eléggé szegény irodalmunkat, az a kiérdemelt elismerésen kívül méltán a

legszintébb köszönetben is részesülhet, mert egy rég érzett irtó tiltott be művészi fordítá-sával.

A ritka vendég felolvasását még ritkább tapsvihar és éljenzés követte.

Nem kevésbé érdekes, de főleg új volt id. Abrányi Kornél felolvasása. „A magyar zene itthon és a kölföldön” címmel röviden, velösen fejtegette ne zeti zenénk mibenlétét s az annak megfelelő színvonalra való emelé-séhez szükséges tényezőket.

Mindjárt a kezdetről meglopó ügyéggel tért át a tulajdonképeni tárgyra Némelyek kételkedésével szemben ő a határozott nemzeti zenét létezőnek állítja, mert mi magyar-ork érzelmes természetűek vagyunk, mint a milyennel kevés nép van felruházva. Az ér-zelmen legközevetlenebb kifejezést a zenében nyer s így könnyen származott s virágzik ná-lunk specialitásunk: a népdal. Azért, mivel népdal, a zenében mindenkor oly magaslatra emelhető, mint bármely más zenefaj s hogy ez nem történ mindégig, egyedül a magyar zenekedvelők s pártolók méltatlan bánásmód-jának tulajdonítható, nemkülönben azon körül-ménynek, hogy nemzeti zenénk a külföld előtt is vagy tévesen irt útmben (taktus), vagy csak egyszerűen cigányaink által ismeretes. Hogy zenénk a kellő méltánylásban részesüljön, igen helyes elveket tart követendőnek a felolvasó: Minden hazai zenéintézet hazafias kö-

Egyik legcélszerűbb intézkedés, mely ugyan már a múlt évben is megvolt, de sajnos, nem érvényesült kellőleg, a jégpálya-felveti ügyelet. A jelen időnyben a felügyeleti jog a het minden egyes napján egy-egy választmányi tagra bízott, akik egy a közönség, mint az egylet érdekeiről gondoskodni tartoznak.

Továbbá a felépített díszes pavilon költségeinek fedezésére és egyéb gazdasági eszközök beszerzésére többféle jövedelmi forrásokról is gondoskodott az egylet, melyek egyuttal a közönség élvezetükéért is állásnak. Így például elhatározottat évből, hogy az egylet korcsolya-versenyt rendez, melyre nevez az előkészületek már folyamatban vannak; vasár és ünnepnapokon, amennyiben az időjárás engedi, a jégpályán katonazene játszik. A pavilon tőtött helyiségeiben áll alkalmok cukrászdát rendeznek be, hol melegítő italok és csemegék szolgáltaknak ki.

Mindenzen kényelmi és élvezeti dolgok arra szólnának, hogy az idén a lehető nagy számú közönséget vonzzák az egylet jegre, mely különben is oly nagy kiterjedésű, hogy a fővárosi igényeknek is megfelelhett. Minthogy pedig az új jégpálya valamivel távolabb fekszik, mint a múlt évi, tehát a választmány gondoskodik arról is, hogy a Szechenyi-térrel minden fél órában omnibusz és kocsik közlekedés tartassék fenn a lehetőleg nérséketl videljiért.

Az egylet tagjai saját érdekükben is tartoznak a jégpályán a tagsági jelvenyt viselni, melyeket az egylet penztárolásnál vagy a helyszínen az egylet szolgálat 50 krant lehet beszerezni; a jelvényt nem viselőkh az is szokásos 50 krnyi belepő díjat fizetik.

Biztos reményünk lehet, hogy az idei korcsolyázó néhány hét mindenki igényeit ki fogja elégíteni; szükségese azonban, hogy az egylet kebelébe minél nagyobb számmal lépjen be a közönség, hogy az anyagi pártolás elősegítse a nemes törekvést.

HIREK.

Boldog új évet. Tisztelt előfizetőinknek, lapunk barátainak és munkatársainak boldog új évet kívánunk.

A pápa jubileumára dec. 31-ikén este — mint azt már régebben közöltük — 6 óratól 7-ig minden toronyban megszólalnak a harangok; január 1-én pedig „Te Deum” lesz és pedig a liceum-templomban d. e. 9 órakor, a város-templomban 10 órakor, a budai külvárosban reggeli 7 órakor. Ugyanez alkalomból a pécsi növendék-papság Szent-Pál tursulata péntek d. u. 4 órakor örömmünepélyt ren-

telességének tartsa, hogy egy nyilvános előadáson se ignorálja a magyar zeneirodalmat; ugyanezt tűzze ki célul minden hangversenyző egylet, magyar művész és művésznő; a magyar művelt családok pártolják a magyar zenei termékeket! stb.

Oly elvek ezek, t. olvasóim, melyek könnyen követhetők, kövessék tehát azok, kiknek hatalmukban áll s egy édes tudat, meg tudomány lesz a jutalom.

Az éljenzéssel kísért felolvasás után következett végre László Mihály elbeszélése „A negyedik korszak” címmel. A negyedik korszak cím hallatára mindenki a künn sívító szélre s méltóságosan aláhulló hópelylekre gondolt, pedig csak hasonlatban volt jogos az arra való gondolás, mert csakhamar kitűnt, hogy két szerelében megözönlött öreg úrról lesz szó. Furcsa, mind a kettő magát nögyülölőnek mutatja be, holott tényleg ők a nőknek igen jó barátai. Erezték ugyanis, hogy hát nem épen az ő koruknak megfelelő a házasság s így egymást akarták eme szándék helytelenységéről mindinkább meggyőzni, alig hagyták azonban el egymást, mindjárt érezték a szegények valami hamu alatt levő parányi paraszt, mely mindakettőjökél egy választott bilincseibe veri magát! denique mind a kettő a házasságot elvetszűn.

Az elbeszélést néha-néha felesíllámó humor tette némiképp érdekessé s csak a vége nem felett meg a kezdetnek; különben elég elismerésben részesült.

Mégis csak kellemes, hogy van Akadémiank!

Dr G.

dezett, melynek műsora a következő volt: 1. Pápai Hymnus. Férfikarra áttette Glatt Ignác, előadja a növendék papság énekkara. 2. Latin óda, írta Rézbányay József dr. szavalja Neumayer Dezső IV. éves theologus. 3. XIII. Leo pápa működése. Ertekezés, írta és olvassa Gosztonyi Jenő IV. é. theologus. 4. Görög Hymnus. Szavalja Szabó Dezső I. éves theologus. 6. Oda szentséges Atyánk, XIII. Leo aldozói ünnepére; írta Szűts József III. éves theologus, szavalja Gosztonyi Jenő IV. éves theologus. 7. Latin szavalt. Irta Budaváry József, szavalja Martin Antal III. éves theologus. 8. Héber zsololt (25.) szavalja Mundbród Ferenc II. éves theologus. 9. Symphonia, Férfi négyes Viltberger Henrikől, előadja a növ. papság énekkara.

Az újveji üdvözlések megvaltatása és az ezen uton begyűlt összegeknek jótékony célra fordítása huzamosabb idő óta egyre általánosabbá lesz nálunk. S midőn ezt mint örvedetes tényt konstatajuk, nem mulaszthatjuk el megjegyezni egyszerűsint azt sem, hogy a közönség jótékonyági hajlamának ily módon való igénybevetelére valóban nagy szükség van és hogy tebut a közönség ily módon, ha nem is egészen, de legalább részben igen sok oly hiányt pótol, melyeket más uton vajmi bajos és nehéz volna helyettesíteni. Itt van például nálunk a jövő évre már elkészülő szegényház, a modern civilizáció által a pauperismus sajgó sebének enyhítésére oly sürögösen követelt és minden valamire való nagyobb várostól elengedhetetlenül megkívánt fontos intézmény, mely ha a célnak meg akar felelni, igen nagy kiadásokkal jár. Már most hogy lehessen ezen kiadásokat a már amugy is igen megterheit közönségtől, adó, kényszerített adomány utján beszerezni, midőn már maga az intézmény magasztos célja is ellene mond mindannak és már eleve kizárja mind-azt, a mi a kényszer, a „musszát” jellegét viseli magán. A városi szegényház fenntartásának költségei egy évre legalább 8—10000 forintra floznak rugni és a város áldozatkész közönsége valóban nemes és a humanizmusnak megfelelő kötelességnek tesz eleget, ha e költségek fedezésében újveji üdvözlétek megvaltatása által a városnak, jobban mondva önmagának segédkezet nyújt. — A városi tanács december 16-án 27-ikén tartott ülésében kezdeményezőleg fellépet, határozatilag mondta ki, hogy ez emberbaráti ügy felkarolására és előmozdítására többen szölytattanának fel az újveji üdvözléteknek a városi szegényház javára leendő megvaltatás iránt. Adományokat, melyek hirlapilag nyugtaztatnak, elfogad a város házi pénztára, valamint lapunk szerkesztősége is. A városi házi pénztárnál eddig következő adományok folytak be: Aidinger János polgármester 8 ft; Zavaros Péter h. polgármester 5 ft; Lehner Gyula rendőrkapitány 5 ft; Majorossy Imre főjegyző 5 ft; Jilly Alajos tanácsos 3 ft; Fekete Mihály tiszti ügyész 5 ft; Herberth János aljegyző 2 ft; Tróber Aladár aljegyző 1 ft; Vaniss Sándor megyei aljegyző 1 ft; Engel Lajos 2 ft; a „Pécs” szerkesztősége 2 ft. Kövessék mentül többen a jó példát.

A karácsonyi oratorium hétfőn d. u. megtartott a nögyeleti helyiségben a rendkívül rossz idő miatt nem a legnagyobb közönség előtt, ugy, hogy többnyire csak a közreműködők hozzátartozói voltak jelen; a bevételek azonban a gyér látogatás ellenében is bőven fedezték a kiadásokat. Harmuczkilenc kis leány vett részt az előadásban, melyre szorgalmas tanítókn: E r s t Adolf énektanár vezetése alatt több mint két hó óta készültek egész odaadással, miért az elért siker, ha bár az csak közepes is, elég jutalom. Az előadás 1-én és 6-ikán ismételtet fog. Az érdekes kísérlet, melyet már cs. ak az előadó gyermek-énekesek miatt is neveséges dolog a szigorú kritika mértékével mérni. megérdemli, hogy megtekintessék.

A pécsi esküdtészek tagjaiva az 1888-ik évre december 31-ikén kisorsoltattak az 1-8-0 osztályba (az első évnegyedre) Asztalos Nándor, Fesztli Károly, Krautzsch Ferenc, Czirikaj Ignác, Lechner Antal, dr. Mutschbacher Viktor, Wurster Antal, Fekete Mihály, Szakvály Emil, Dittler József, Böhm Bódog, dr. Mendl Lajos, Budai Béla mérnök, dr. Krasznay Jenő, dr. Toldy Béla, Tamássy Ferenc, Benyovszky Manó, Erössy József, Deeleva Vilmos, dr. Záray Károly, Reichs János, dr. Egyri Béla, Böhm Manó, Jilly Alajos, Pertl Antal, Lehner Gyula, Frenkl Ferenc, Pintér József, Majorossy Imre, dr. Zöld Sándor, Bauerle

János, Schapringner Mór, Angyal Kálmán, Hammerly János, Zavaros Péter, Kis József, (A többi 3 osztályt jövő számmunkban.)

A városi közjegyzetbizottságba bevalasztattak: Bolgár Kálmán, Egyri József, Hoffmann Károly, Ráth Mátyás, dr. Szerezy József.

A pécsi nögyelet karácsonyifájához, a már kimutatott adományokon kívül meg Nmltsdu Dr. Dulánszky Nándor püspök ur 100 ftrot; Schwartz Katalin 2 ftrot; és a légszeszgyári igazgatósága 10 m. m. koaksot adományoztak, melyekért a pécsi nögyelet részéről hálás köszönet nyílvánítottuk. Magyarly Róza alelnök.

Partoljuk a művészetet, ennek a szép eszmének adott kifejezést Grünhut Ignác az esztétikói közgyűlésen, felemlítve azt a csekély díjazást, melyben Holló Zsigmond festő Percezel Miklos arcképeért részesült s e díjazás megtoldását hangoztatva Holló Zsigmond az arcképeért 100 ftrot kapott és ez az összeg a szép eszmé kért, mely az ülésteremnek minden tekintetben a legjobb képe, nem elegendő, ugy, hogy joggal kerdhettük: mi van e 100 ftrotl megfizetve: a vaszon, a hűség, a szorgalom, a festék? Aligha. A festő díjának emelésére formaszéri indítvány nem tétett ugyan, de nagyon valószínű, hogy a jövő közgyűlésen előkerül. Az esetleg így megsza-vazandó összeg nem lesz érdemtelennül kido-bott pénz.

Hymen. Roboz Margit kisasszonyt, Roboz Istvánnak a „Somogy” szerkesztőjének leányát eljegyezte Köpf Ferenc, volt közhadseregbeli főhadnagy, ki jelenleg a budapesti államrend-őrségnek lovassági osztályfőfelügyelő. Az esküvő január 7-én tartatik meg. — Meiler David somogyimegyei nagybirtokos január 3-ikán vezetett öltárho Schwarz Gizella kisasszonyt Nagy-Váradon.

A Pécsi Daiarda a Scholtz-féle szőresz-arkokban Szilveszter-estélyt rendez, melynek műsora: 1. Magyar népdalok, férfikarra ártíra Tisza Aladár. 2. Pince tanulmány, magánjelet Genée R. 3. Kesergő nagy ária, magánjelet * 4. Egy harminc éves hajdon só-haja, férliégyses Kuntze C. 5. Szerelmi bánat, spanyol romanc, magán dal, előadva egy teliver spanyol által Müller A. 6. Orbán, férlikar Bartha Sándor. 7. Adria italiana pomposa ridiculosa effectuosa, előadva Borzenella úr világhíró énekművésze által Kipper A. 8. A rászedett rendőr, kettős Genée R. 9. Jaj be sáros es a város, férlikar Kapp Sándor. 10. Borzalmas ballada egy virengző vitézről, ki hitestársát halálra kintornáztatta, magánjelet Liassmayer M. 11. Magyar népdalok, férlikarra ártíra Tisza Aladár. 12. A reklam, vagy is nagy klarinét hangverseny akadályokkal. Előadja a pécsi dalárdá közreműködésével Piccoloni ur, a marokkói szultán és Cetevagy király udvari klarinétosa Genée R. — A műsor közötti szünet zene által lesz kitöltve. Ezen estélyre — a közönség kényelmére való tekintetből — csak meghatározott számú jegyek árusítatnak el. Bemeneti díj személyenkint (előre váltva) 1 ft; az estély napján a pénztárnál 1 ft 20 kr. Jegyek előre válthatók Kaufmann L. ur kereskedésében („Aranyhajó” vendéglőadó épület). Az estelekről és italokról Minasz J. vendéglős gondoskodik. Az estély kezdete esti 8 órakor.

A baranyamegyei gazdasági egyesület évi rendes közgyűlést 1888. évi január hó 8-án a megyeház nagytermében fogja megtartani, mely közgyűlésre ugy az egyesület összes tagjai, valamint az érdeklődő t. közönségezenel tisztelettel meghívja az elnökség.

A pécsi hadmérnökség igazgatója Giffinger Imre, a 4-ik hadtest mérnökkari főnökéhez beosztott 1. oszt. hadmérnök-törzsbeli százados nevezetteti ki — jelenleg tiszti rangfokozatában való ideiglenes meghagyással.

Mai tarcánkra („Koloszvártól Kolozsvárig Pécesen át”) e helyen is felhívjuk olvasóink figyelmét Szerzője Borbély György, Kolozsvári tanár, az ottani athleta-klub bajnoka, ki az összel — sportból — Magyarország nagy részét gyalog beutazva, városunkban is megfordult s ekkor lapunk szerkesztőjének megígérte, hogy uti élményeit lefogja írni. Igéretét megtartotta s midőn ezért neki köszönetet mondunk, egyuttal azon óhajátunknak adunk kifejezést, hogy vajha a pécsi és baranyai értelmes emberek is ugy megemlékezzenek annak idején lapunkról, mint azt Borbély György ur tette.

A Pécsi Dalkoszu december 31-én a Hattyu-teremben saját alapj: javára ténál

egybekötött tréfas Szilveszter-estélyt rendez, melynek műsora: 1. Nyisd ki rózsám, férfiak Wachauer K. 2. Pepitang, férfiak ** 3. Ne sirj, ne sirj Kossuth Lajos, férfiak ** 4. Vadász reggeli (ein Jäger Frühstück), duett Genétóli. 5. A szórakozott, magánjelenet ** 6. Az anyai szeretet, duett Kochtól. 7. Spiritisták (Die Spiritistenprobe), quartett Langentreu. 8. Széchi és Véchi, duett Genétóli. 9. Nemzetközi nagy dalnokverseny, tréfas opera 1 fejezetében Huber Károlytól, szövegét alkalmatlan Kaezián G. 10. A dragonys, magánjelenet. 11. A politikus suszter, magánjelenet. 12. Képlet újvíz üdvözléssel Beléptijegy előre váltva személyenként 60 kr., este a pénztárnál 80 kr. Kezdeté pont 8 órakor. Jegyek előre válthatók Alt és Böhm, Kaufmann Lajos, Hergert József, Gyimóthy Gyula (budai külváros) és Valentin K. fia urak kereskedésében. A zenét Jónás János népzenekeara teljesíti

A pécs-barcsi vasút üdvs paragrafusai. Hj. Rézbányai János helybeli kereskedő által a következő eset közlésére kerettünk fel: Mult hóban kapott, illetőleg avizáltatott Rézbányai úrnak a fent nevezett vasut által egy láda folyadék; kiváltvan a fuvarlevelet, az átvételnél feltűnt a láda könnyűsége, miért az a szállító által megemertet s kitűnt, hogy a láda üres s a folyadékok tartalmazó üvegpalack össze van törve. Nagyon természetesen a szállító nem vette át az üres árut, mire az itteni raktárkezelő a számla beküldését hagyta meg. Ez megtörtént. Most, a feladástól számított egy óra, arról értesítettek a címzett, hogy az üzletszabályzat 67. §. 1. b) pontja értelmében a vasut (valószínűleg csak a pécs-barcsi!) ilyenmő silérsélt szávoatosággal nem tartozik. Vajon a nm. m. kir. közlekedésügyi miniszteriumnak van-e tudomása e vasutnál egy ily jóváhagyott paragrafusról, mely talán más szavakból áll, de valójában ily értelmű: „a vasut elvészett, összetört szállományokat megtertem nem köteles; az ily összetört szállományokat tartalmazó ládákat megtertarhatja s a címzettel a neki szállított semmiért fuvardíj fizetethet?”

A fenykép-albumok legszebbjei közé tartozik az, melyen Zelesny Károly fényképész dolgozik és melyből már egy ciklus képei néhány példányban elkészültek. Az album a székesegyház ó- és új testamentombeli jeleneteit ábrázoló 14 képet foglal magában művészi kivitelben, mely semmi kívánni valót nem hagy hátra. Az album egy példányra már átadtott a megyés püspöknek. Mint értesülünk, Zelesny ez albumra előfizetést fog hirdetni. Az albumról szemlélet után csak annyit mondunk, hogy az minden szalonak csak díszére válhatik. Jó volna ez albumból, melynek bizonyára jó kelete lesz, ugynevezett népszerű kiadást is rendezni, a drága fotográfia helyett talán fénynyomással (Lichtdruck). E hírrel kapcsolatban megemlítiük, hogy Zelesny műtermében a napokban készült el egy óriási csoportkép, mely a Zsolnay gyártelepet összes munkásaival ábrázolja. A képen 476 egyén van megörökítve bannulusos hússéggel és tisztán kivethető vonásokkal. E csoport képről szólv lehetetlen meg nem emlékeznünk az év elején itt járt francia fényképészekről, kik különféle bizonyítványok és mutatóba hozott képek segítségével bizonyos körök kegyébe be tudtak térközni és az iskolákban, valamint a táborban nyakra-főre csinálták a csoport-felvételeket, melyeket aztán Franciaországban nagy sokára készítettek el. De hogyan? Meg sem állhatunk Zelesny fényképei mellett. A dolgon azonban nem lehetett segíteni. A nálok tett megrendelések, melyek több 1000 frtra ruktak, kontárknak juttattak s a temérék pénzén a külföldi ipar gyámoltatott, határozottan mondhatjuk: a hazai és a külföldinél sokkal kitűnőbb ipar rovására. Ez pedig hazafiatlanság és bűn, mely Bugeaco, hol fényképész nincs, talán még megbecsülhető, de Pécsért, hol Zelesny műterme virágzik, menthetetlen eljárás. Vajon okulni fogunk-e e meggyőző példából? Kívánjuk, de köve hiszünk.

Bál Dárdán. A dárdai intelligencia elhatározta, hogy bált fog rendezni és pedig nem mint az előző években, a kaszinó nevében, hanem attól egészen függetlenül. A bál költségeit egy 15—20 tagból álló részvényes társaság fedezni, kik egyuttal a bál rendezői is. Az igen fenyésnek és rendkívüli látogatottnak ígérkező multság február első szombatján tarták meg.

Beteg-vizsgáló bizottságot küldött ki a legutóbbi városi közgyűlés a célból, hogy jelentést tegyenek, vajon Kelemen Katalin tanítónő, kik nyugdíjaztatását kéri, csakugyan beteg-e mint ő mondja, vagy pedig csak „állítólag” mint a tanács előterjesztésében foglaltatik. A bizottság tagjai a polgármester, vagy helyettesének elnökléte alatt: Dischka Győző, Égry József, Erreth Lajos, Fekete Mihály, Pap József.

Tiszteletbeli állások. Grünhut Ignác városi tiszteletbeli ügyész címe a törvény értelmében változtat szendvevén, tiszteletbeli főügyészszé nevezetett ki; az elhalt Blauhorn Lajos helyére pedig Daempff Sándor dr. nevezetett ki tiszteletbeli ügyésszé.

Pécsi Lloyd. Karácsony másodnapján egy nagy fontosságú egyesület: a pécsi kereskedők és iparosok társulata kezdette meg újból működését. Az egyesülettel némelyek — elég tévesen úgy tüntették fel, mint a mely újonnan alakult és hírlapilag is kárhoztatták, mint egészen fölösleges, mint amely csak némelyek hüségának és az egyletesi szendvevél, az elkülönítésre való törekvés kielégítésére alakították és mint a mely más egyetkek körében is érvényesíthetné volna céljait Ezek ellenében csak arra kell utalnunk, hogy az egylet nem új, hogy tagjai városi közeletünk színe-javát képezik és hogy céljai a 3 decin, a kalabriaszon és esetleg a tarokkon sokkal felülállanak. Az egyesület elnökeve Litta József, alelnökéve S ch a p i n g e r Joachim, igaz atóvá Tauszig Zsigmond választott meg. Választmányi tagokká pedig Blauhorn Antal, Eizer János, jános Engel József, Grünhut Ignác, Hoffmann Károly, Kindl József, Krausz Simon, Krausz Béni, Piacsek Gyula, Rath Mátyás, Schapinger Gusztáv, Steiner Sámuel, Wargha Elek, Wertheimer Jakab, Weiller N. János és Ulmann Károly. E névsor a legjobb kezesseg arra, hogy az egylet újonnan megkezdett működése közeletünk javára fog irányoztatni és válni.

Halálozás. Dudék Lajosné született Priestersberger Mária meghalt 27-ikén, 73-ik évében. Temetése csütörtök d. u. 3 órakor történt. Cs a p ó Samu tamasi ügyvéd meghalt.

A fagy áldozatai. A karácsonyra hirtelen beállott rendkívüli hideg, hózatvaros időjárás ma megkövetelte áldozatait Kedden reggel özvegy Leszn y á k Janosné istván utca lakosnak 2 fia, a 21 éves József és ennek 18 éves öccsere kimentek a Meceker fát szedni, nem törődve az iszonyu hóviharral, minohöz fogtáruka csak kevés ember emlékezik. Vakmerősegiükkel drágán fizették meg. Józsefet a Bárány-ut felett fény megfagyva találta meg 4 arra járó ember, és éjjeli 10 órára szállította hazá, hol azonban nem lehetett rajta több segíteni és a fagyás következtében csütörtökre meghalt. Öccsének nyoma vesztett, valószínűleg csak a hó elolvadása után fog hulla napfényre kerülni. A szerencsétlen aulzat, tekintetbe véve az özvegy anya szegénységét, kinek a főispán és Förster Béla 5—5 firtot ajándékozott, a város költségén temettetett el.

Az ügyvédi kamara lajstromából Szabó Károly siklósi ügyvéd saját kerelmére kitöröltetett.

Uj vasar Bonyhad községnék a földmívelési miniszter megengedte, hogy ott ezután a karácsonyt megelőző hétfőn egy országos vásárral több tartassék.

Templom felavatás. Az agárdi új templom, mely egyházmegyéink legszebb templomainak egyike, mult vasárnap avatta fel S á g h y Pál agárdi plébános Magyar József harcsi plébános és Varga Manó szegszárdi káplán segédlete mellett.

A szegszárdi törvényész elnöké december 19-én érkezett meg új állomására és hivatalos esküjét 22-ikén tette le. Az új elnök még aránylag fiatal ember; 1842-ben született Nagy-Szombaton; a jogot Pozsonyban, Bécsben és Budapesten végezte és Kralovszky György és Simon Flórent híres ügyvédek irodájában volt ügyvédjelölt; a törvényészékhé 1867-ben ment; járásbíró 1877-ben lett. Neje Schröder Mária pécsi származású volt, kivel 1871-ben kelt egybe, ki azonbanja mult évben meghalt, egy kis leányt; Mariant hagyva hátra, ki sokat betegeskedett, de most már meggyógyult. Az ő egészségére való tekintetből hagyta oda a szerető apa Budapestet és választást az egészség helyéi levegőre. Szegszárdot.

Halálozás. — Özvegy Granostói Rih-

mer Gyuláné született Máltsek Vilma meghalt 37-ik évében, f. hó 23-ikán. Temetése karácsony első napján d. e. 3 órakor történt. A korán elhunyt két leány gyermekét: Valériát és Melaniet hagy hátra Nyugodjék békében.

Kimutatás a pécsi jótékony nöegyelt által felállított karácsonyfára folytatólag beérkezett adományokról: Zsinkó István kanonok 15 frt, Czierer-Cseh Stefánia urnó 10 frt, Gradwohl testvérek 8 frt, Erreth Antalné, Förster Adèle, Kucsincs Klára, Otocska Géza, Szefiricz kanonok és N. N. 5—5 frt, Bedő Mari, Pintér Matild és Schaurek Bódogné 3—3 frt, Mesztrics Anna 2 frt 50 kr., Blauhorn Gusztáv, Bodó Karolin, Böhm Karolin, Engesser Mari, Kis Eleonora, Klein Teréz, Krasznay Mari, Ruwald-Pfisterer Mari, Szieberth Etelka, Trenchsiner Róza, Zsiga Lászlóné és Kovácsics József 2—2 frt, Szirányi Karolin 1 capuchon és 1 frt, Dischka Matild, Hoffmann Marianne, Kaufmann Nándorné, Pilch Antalné és Schultz Imréné 1—1 frt, Cseh-Kövr Anna 8 darab nőt inget, 6 pár meleg cipőt és 6 zsák burgonya; Cseh Marianne 6 pár harisnya, Cséfy Imréné 6 p. harisnya, 6 drb schawkendőt és 6 p. gyermekkeztűt, Grünhut Károlyné 25 mért parket, Krausz Rozalia 1 vég parket, R-metild Matild 6 p. harisnya és 6 dr melegkedő, Voglne 20 pár meleg keztűt, Zeis Mari 6 drb nyakkendő, Otocska Etelka 4 zsák burgonya, Ferenczy Ilka 1 zsák burgonya Pintér József 1 öl tüzelőfa, Engel Anna, Engel Roza és Stein Ilka 1—1 kocszi tüzelőfa, Zsolnay Vilmos 2 nagy láda edény, a cs kir. I. Dunagőzhajózási társaság pécsi bányatelepe 50 métermáza briquets, összesen 104 frt 50 kr., ehez az I. és II. kimutatást adva (99 frt) összesen 203 frt 50 kr., stb. tárgyak. Pécsért, 1887. december 22-én. Magyarai Róza, alelnök.

A főorvos az 1888-ik évben Pécs város területén március 26—31-ig fog tartatni.

Az ipartestület bejelentő bizottsága vasárnap megválasztott Al 18 segédtagból és illeseit január 1-től fogva megkezdí

Érték-papir szelvények elvételése. A hivatalos lap kozh azon miniszteri rendelet, mely felsorolja, hogy az állami értékpapirok szelvényei mennyi idő alatt évtőlnek el, ha beváltastuk elmaradt. Az arany és papírjadarékok szelvényeire nézve a hataridő 6 év s emyire van szabva a legtöbb más papirok szelvényeinek elvételési ideje is: Kivételre a következők: az 54 milliómos (1873-iki) kölcson kötvényeinek szelvényei 7 év alatt évtőlnek el; a volt tiszavidéki, első erdélyi és alföldi fiúmei vasuti részvények és kötvények szelvényei pedig 5 év alatt.

Tisztújítás volt a dárdai Casinóban m. hó 18-án. Elnök lett Ursziny Pál, igazgató: Decleva Béla, Pénztáros: Radits Antal. Titkárok: Pum József és Polgári Kálmán. Választmányi tagok: Farkas Lajos, Feld István, Dr. Jellasschich Károly, Dr. Kiss Emil, Kramberger Odón, Millits Czvetkó, Nagy Gyula, Nendtvich Gyula, Perczel Béni, Rapun Aladár, Seli Károly, Takács Ferencz. — Oly névsor, mely garancziát nyujt arra nézve, hogy a dárdai Casinó nemes hivatásának megfelelő — új viszonyokat fog teremteni; minők voltak régen, s minőkét mindannyian óhajtának.

Szigetvár város képviselői. Az 1888. évre Szigetvart a következő képviselő testület alakult: a virilisek: Gróf Andrássy Aladár, szigetvári takarékpénztár, Gróf Andrássy Aladárné, Márton Mihály (plébános), délsomogyi tak. pénztár, Rechniczter Sándor (kereskedő), Zsiga Károly (aljárásbíró), Kopetzky Antal (néptanító), Schlesinger Samu (kereskedő), Salamon Gyula (gyógyszerész), Duchon József (nyug. inspektor), Weichart Rudolf (sütő), Lázics Viktor (kereskedő), Duchon Odón (ügyvéd), Goldstem Miksa (kereskedő), Beck Dániel („Korona” bérloje), Szalay József (kereskedő), Weis Leopoldné (kereskedő), Stern Mór, Ocsodál Gusztáv (keresek) b) választott képviselők: Bárvárt Antal (pénztárnok), Barbarics N. (földműves), Farkas János (kereskedő), Farkas György (csizmadia), Hackel Pál (tűmár), Herezeg József (néptanító), Koharics Ferencz (tak. pénztári igazgató), Kovacevics József (bornagykereskedő), Kulesár József (bognár), Krammer Ferencz (kalapos), Lengyelóti György (földm.), Maurer János (lakatos), Nagy Ernő (kir. közigyűző), Nicsovics Vazul (törársz), Ocsodál János (épitész), Rócz Péter (csizm.) N. N., Dr. Szabó István (árvos), Szilágyi János (nyug. biztos), Szabó Sándor (ügyvéd).

Egy megye jegyzői kara az adófelügyelő ellen. Spévák Sándor tolnamegyei adófelügyelő a legutóbbi adókövetések alkalmával nagyon is erősen akaráván a kincstár érdekeit képviselni, e miatt összeütközésbe jött az adófelügyelő bizottsággal, megsejtve annak egyes tagjait. Az ügy a közigazgatási bíróság elé is került s az ehhez tett felterjesztésben az adófelügyelő becsmérlőleg nyilatkozott a tolnamegyei jegyzői karról, azokat befolyásolható és megbízhatatlan hivatalnokoknak állítván. Az adófelügyelő eljárása Tolnamegyében rendkívül elkeseredést szült, minnek következtében az adófelügyelő állását felfüggesztették. A jegyzők azonban ezzel nem elégedtek meg és nyilatkozatot intéztek Spévákhoz, melyben eljárása fölött méltatlankodásukat fejezve ki felterjesztésének reájok vonatkozó teteitől írágalomnak nyilvánítják s kijelentik, hogy a törvényes elégtételt megszerezhetése végett elene a szükséges lépéseket megteszik.

Iparhatóság megbizottak Mohácson megválasztottak: Stajevics János, Roberies Károly, Weisz Ferenc, Palasovszky Ödön, Toldy Ignác, Bánovits Emil, Ludwizy Ferenc, Fözler Adolf, Mayer Menyhért, Jézovits Károly, Sperl János, Stollár Ferenc, Szabol Antal, Schreier Nándor, Schmidt Mátvás, Toldy József, Kramer Antal, Weinacht Kálmán, Lang Gáspár, Dojtkis Antal.

A kaposvári siketnéma intézet mégis megmarad. Az intézet vezetőinek: Milánkovits Tamás segédtelekkönyvezetőnek áthelyezése Tabra oly nagy visszatetszést szült és méltán Somogy megyében és másol is, különösen, hogy Milánkovits az ügy állásáról Trefortot felvilágosította, hogy Milánkovitsnak visszahelyezése Tabról Kaposvárra már legközelebb várható. A siketnéma intézet újabb ismét részült Trefort támogatásában, úgy utvánözta annak egy évi lakbérét s az oktatáshoz szük séges tanszereket megajándékozta. — Ugy látszik, a deficit mellett is lehet még kucorogni készletet oktatásgyűnkre valamikézt áldozni — csak akarni kell.

Épen most adta ki Lampel Róbert (Wodanis F. és fia) országos híri könyvkereskedés és könyvkiadóhivatal Budapestben (Váci utca 13. sz. a., 1888. május 1-től kezdve Andrásy-ut 21. sz. a.) a magyar nemzeti irodalom kiváló termékeinek jegyzékét igen díszes kiállításban. E jegyzék immár XIII. évfolyamban jelenik meg és minden könyvkiadónak kívánatra ingyen elküldetik meg. — Mintán a jó könyvek olvasása a legkellemesebb élvezetek közé tartozik, ajánljuk t. olvasóinknak e 80 lapon terjedő jegyzék mielőbbi beszerését.

Hangverseny. A szigetvári leendő kórház és szegény iskolás gyermekek javára január 7-én, tánceal egybekötött hangverseny rendeztetik, a következő műkedvelők által: Douglas Vilma, Szeghó Margit, és Weichart Amália kisasszonyok, továbbá: Eckhardt Antal, Löhr Vilmos (Pécser) és Meiszner Imre urak. Belepti díj: I. hely 80 kr., II. hely 60 kr. Kezdeté fél 8 órákor.

Az újvi ajándékok nálunk eddig szokatlan módja kezd most divatba jönni, melynek minél szélesebb körök által való fölkaroltatása valóban igen kívánatos volna. Ez ajándékok utvanis nem egybekötött posta takarékpénztári betétkönyvecskéknél, melyek az ajándék becsé mellett azon előnnyel is bírnak, hogy állandó értéket képviselnek és hatásos eszközök kiállíthatók a takarékosági hajlam fölbeszélése, főleg a fiatal nemzedékben. Több fővárosi jótékonyegylet — így legutóbb a tanítók árvalházi egyesülete az ünnepek alkalmából úgy gondoskodott védenzerül, hogy karácsonyi ajándékok mindenyik számára egy postatakarékpenztári betétkönyvecskét váltott, mely csakugyan többet ér, mint a sok tórékeny játékszer. — Ez a példa követést érdemel, nemcsak jótékonyegylet, egyeleteink, hanem általában mindazok részéről a kik az ünnepek alkalmából ajándékokat osztogatnak szét.

Minta halastó tervezeték Szegszárdon. Ez ügyben Herman Ottó — alkalmas hely keresésével bizatván meg — e célból nem régen Szegszárdon járt, miután uvarpilyi okból Nagyváradon is megfordult már. Herman Ottó, ki e téren első rangú tekintély, a halastó számára alkalmas helyül a Szegszárd határában

levő itse-i tavat szemelte ki. A létesítés feltételei alig képeznek akadályokat, mert, mint a helyszíni szemle igazolta, a Sárvize csatorna után a tóba vezethető s maga a Sárvíz is kiszedhető zsilippel vízdrasztás céljából elzárható.

Vegyes hírek. Nagy-Kanizsán mozgalom indult meg, hogy a felső-öbri prépost-ság, mely most halálozás után megírult, N. Kanizsára helyeztessek át. Ez ügyben egy városi küldetés is járt már Bécsben herceg Bátyányi kegyurnál. — Baronyi Ignác keszthelyi lakós 3000 frt alapítványt tett helyi közelőokra. — A szegszárdi kereső-olyázó egyelet elnöke Pérczel Dezső orsz. képviselő, alelnöke Szigethi Gábor választott meg. Jegyző Pápe Sándor, pénztáros Mehrwerth Ferenc, ügyész dr. Heidecker Béla, igazgatók: Laki József, Papp Gyula, Módy Béla. — Balassa a József dr. zombori főgimnázium tanár 27-én vezetete oltárhoz Herman Bernát bajai kereskedő leányát: Juliskát. — Mikos Géza szegszárdi törvényszéki bíró hosszas betegségehöl teljesen felépült. — Hahn Salamon bonyhádi kereskedő ellen szedő nyitattot. — Berecz Imre győri zenetanár meghalt 19-ikén 44-ik évében. — Dr. Stoeckinger László joggyakornok a bpesti kerek és váltótörvényszékhez aljegyzővé nevezetett ki. — Schoszberger Ede bajmoki gabonakereskedő eljegyezte Weidinger Jakab bajai gabonakereskedő leányát: Blankát. — Ozorán jegyzővé Cholnoky Lajos ottani segédjegyző választot meg.

A legelterjedtebb háziser. Tudósítók a következőket írja: Rövid idő múlva 25 éve lesz már, hogy Bráz- y Kálmán előkelő fővárosi kereskedő megkzde a sóborszesz terjesztését hazánkban és kisoritva mindenféle külföldi és bécsi gyártmányt ily hatásos és a legkülönfélébb bajok ellen eredménytel használható háziseret hozott forgalomba, melynek kitünőségét a közönség felismerve mindjában terjesztette egy, hogy ma alig van háztartás, melynek kiegészítő és hasznos részét ne képezné. Czelserűnek tartjuk azonban a közönséget figyelmeztetni, hogy a hamisításokat kerülje, mert kar volna, ha a gyerme utazatok a Bráz- yféle sóborszeszre és speciális magyar készítményekre a jó hírnevét megrontanák. Az eredeti és valódi sóborszesz vignettái Bráz- y házának rajzával és a ki-ebbek 319; a nagyobbak 320 védjegy számmal vannak ellátva, ezenkívül a palackok, és a dugók önkupakjai Bráz- y czég felirátával vannak öntve.

Kinek kell ingyen egy díszes képes nap-tár? az fizessen el a 25-000 példányban megjelölő „Budapest” című képes politikai napilapra legalább egy negyedévre. Fennáll 11 év óta, könyv zve a legjobb erők által. Előfizetésé ára egész évre 12 frt, félévre 6 frt, negyedévre 3 frt.

Néhány szo Hoff János malata kivonat készítményeiről. Egy fővárosi könyvomatú lapban, dr. Nagy Sándor következő érdekes közleményét olvassuk: Tény hogy Hoff János malata készítményei, különösen malata kivonat egészségési sere, tömönített malata kivonata, malata melloukorkái sat. a gyomor, mell és tüdő különféle bántalmait, elnyálkósodása és köhögés ellen, kitünő szolgálatokat tesznek. Hatásukat bizonyítja elterjedésük, mert Hoff malata készítményei tudvaleoleg minden világ-részben, több mint 27,000 raktaban találhatók és kitünő gyogyeredményük folytán szegény és gazdagnál egyaránt kedveltetnek. Közélebb Dr. Nagy a czég központi raktaban volt és ez alkalommal Hoff urat néhány órási könyvben lapoztatni látta. Midőn Hoff a dr. kiváncsiságát észrevette, egy könyvet mutatott neki, mely jelentékeny számu eredeti elismerő leveleket és magasarangu személyek megrendeléseit tartalmazta. Egyszerre az orvos egy status sürgönyt pillantott meg a be nem avatottak részére titokzatos nagy „S”-el. „Küldjön azonnal 13 palack Hoff-féle sört József főherceg ő Fensége főudvarmesterei hivatalához Alcsuthra;” és tovább: „A 13 palacknyi küldemény ismételve minden ötödnap.” Főudvarmesterei hivatal Alcsuth.” és folytatódott: „Küldjön 11 palack Hoff-féle malatásört Margit főhercegnő ő fensége részére Fiumába” (a főherceg leánya sat. A főherceg család nyáron át Tátrafüredre tartózkodott, mely idő alatt a

küldemény, folytonos használatra, oda rendel-tett. Miután ezen egészségí gyogyátszer előtt már ilyen ajtók is nyitvák, nincs szük-süksége további ajánlásra! Csak annyit kell meg megjegyezniük, hogy eze készítmények, eltekintve gyogyhatásuktól, táplálók és kellemesen élvezhetők, hogy az, a ki pénzét ezen 40 év óta kipróbált szerekre költi, egész biztos lehet hogy meg nem bánja. (A Hoff-féle készítmények kaphatók a magyarországi fővárosokban Budapestben Zsibárus-utca 7 és nálunk: Nick Károly, Spitzer S. és fia és Sipöz z István urnakál.)

Fényes rehabilitáció. Tudvaleó, hogy Zellerin Mátvás az ország egyik legelőkelőbb gyárosa, udvari szállító, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa és a Ferenc József rend lovagja ellen egyik elbocsátott hivatal-noka bosszúból hamis feljelentést tett olyképen, hogy azt állította, miképen az elsőrangú cég a kormányt a megrendelésre eszközölt munkálatoknál megrovidítette. E feljelentés folytán megindított elővizsgálat következtében azonban a m. kir. büntető törvényszék e hó 12-én k lt 44135 számu végzésével a további eljárást a czég ellen beszüntette, mert az elővizsgálat folyamán minden kétségét kizárólag kiderült, hogy az egész hamis vád rosszakaratu boszu kifolyása és minden részében alaptalan. E végzés indokolása kiemeli, hogy a belügyi-, vallás- és közoktatásügyi és pénzügyi miniszterium által a hamis vádban említett helyeken így többek közt a klinikánál, a Herkules fürdőben a nemzeti színházban, az operaházban stb. eszközölt alapos helyszíni vizsgálat kiderítette, hogy e czég által az említett helyeken végzett nagyobbszabásu víz- és légszeszveteteki, fürdő és vízmű berendezési munkálatok kifogástalanok és teljesen megfelelnek a szerződési feltételeknek. Hazánk e díszes és nagy szabásu ipartelepek ily fényes rehabilitációján minden jó hazafi csak örülhet.

Pártoljuk a magyar ipart. Nemes czelu mozgalom indult meg a magyar ifjuság körében. Mint fővárosi levelezőnk írja, egyesületet alakítanak, melynek célja a hazai ipart pártolni s a külföldi verseny ellen teljes erővel védelmezni. A e lly nagyfontosságú, hogy a társadalom minden osztályának sorakozni kelene e zászló alá, mert csak így várható súlyos iparunk felvirágozása. Ez ösztönkötés terjesztését czelozza Szalády Antal potkávgyárosnak a „Hungaria” gyogykává és a nemrég forgalomba hozott, de már is általánosán kedvelt „Szalady potkává” felta álója és készítőjének közélebb a magyar háziasszonyokhoz, mint honleányokhoz kibocsátott körlevele is, melyben felhívja figyelmüket a külföldről behuroelt számtalan ipar ikkre, melyekkel az egész ország el van áru-ztva. Ezeket nyakra-főre tuk-málják a közönségre, mely drága pénzen veszi a sokszor silány, rossz portékat, holott itthon készíthet jobb magyar árut ép oly árban, sőt olcsóbban kaphatna. Ha tudná a közönség, hogy az illeto külföldi cikkek készítői mennyire nem barátjai, sőt ellenségei a magyar-nak s csupán azért talolnak közénk, hogy pénzünkön meggazdagodhassanak, bizony két-szer is meggondolná, hogy a külföldi gyáros zsebet tömjene, egy saját előnyére is a magyar ipart pártolgojja. Hiszen elő példa a csak-het elbizakodott háziassza a magyar árut ellen s a poroszoknak ellenünk irányuló védvamos politikája és mégis épen ezek — hogy a sok közül egy párt említsünk, például a cseh Manlia Velim s a porosz Franck-potkávákat özímnel küldik a nyakunkra, hogy viszonzásul, mivel ök nem vesznek tőlünk, mi vegyük az ő áruikat. Ezekkel szemben nemcsak szüköség, de hazafis kötelessége minden magyarnak sorakozni, különösen pedig a magyar nőnek, mint a háztartás vezetőinek oda ha ni, hogy ezentul egy magyar nő se vegyen külföldi cikket s most, mikor a téli évszakkal beállott a kávéfogyasztás ideje, mikor azok is vissza-térnek e tápláló italhoz, a kik egészségi szempontból nyáron át nem éltek kávéval n használják a kávéfőzéshez külföldi Franck-féle, vagy más egyéb potlékokat, annál is inkább, mert itt van a teljesen kipróbált, kitünő zamatu és a külföldinél minden tekintetben jobb magyar potkává: a „Szalady-kává,” mely nem is drágább a külföldinél. Hogy eről minden magyar háziasszony meggyőződhessék, Szalády árkinék küld ingyen és bérmentesen mintab-somagot, aki hozzá (Andrássy-ut 26. sz.) ez czánt levélben vagy levelező-lapon fordul.

14749
1887 **Hirdetmény.**

A vízjogtörvény (1885. é. XXIII t. cz.) 189 §-a, valamint ezen törvény végrehajtása tárgyában a nagyméltóságú földművelés-, ipar és kereskedelmi és a közmunka és közlekedési m. kir. miniszter urak által egyetértőleg m. évi december 31-én 45689. szám alatt kibocsátott általános rendelet 87. §-a s a nagym. m. kir. földművelés-, ipar- és kereskedelmiügyi miniszterur f. évi 63756 VII. számú rendelete alapján felszólítom a város területén fennálló vízi művek és vízhasználati jogosítványok tulajdonosait, hogy a jogosítványaikra vonatkozó engedélyt 1888. évi március hó 26-ik napjaig nalam írásban mu'assák be, vagy pedig írásban igazolják azt, hogy vízműveik 1866. évi január hó 1-je óta háborítlanul fennállanak a nélkül, hogy mások jogosult érdekeit sértenék és mint ilyenek az illetékes hatóságok által károsaknak találtattak volna

Megjegyeztetik, hogy a bejelentések a vízjogi törvények 191. §-ának második bekezdése értelmében bélyegmentesek.

Ezen bemutatás, illetve igazolás kötelezettség minden hatósági engedélyre szoruló vízi munkálat tulajdonosára kiterjed, tehát öntözési, lecsapolási, ármentesítési, ipari vállalatokra, malmokra, továbbá nyilvános és magán esato nákra, mesterséges víztartókra, védgátakra és zsilipekre egyaránt érvényes.

A kik jogosítványukat igazolni nem tudják, vagy igazolás végett a fent kitűzött határidőben nem jelentkeznek; azoknak vízművei az idézett törvény 191. §-a értelmében nem létezőknek fognak tekinteni s az ily vízi művekre nézve a vízjogi törvény 163 és következő szakaszai és a hivatkozott általános miniszteri szabályrendelet 3-32 §-ai lesznék alkalmazandók.

Kelt Pécsset, 1887. évi dec. hó 25.

AIDINGER JÁNOS
kir. tanácsos polgármester.

75 krajcár ér

egy egész hónapig bárki egy jól szerkesztett népies irányú ellenzéki kis képes politikai napilapot járathat a

KIS UJSAG-OT,

mely Budapestten Wodianner F. és fiai bpesti könyvnyomdász, könyv- s hírlap kiadó hivatalában

jelenik meg.

A „KIS UJSAG” nemzeties ellenzéki politikát követ, szíves kitartással, lankadatlanul erélylyel küzd a haza boldogságáért és a fontentartó magyar faj uralmáért.

A „KIS UJSAG” nagy gondot fordít, hogy olvasóinak igényeit minden tekintetben teljesen kielégítse. Ugy a főváros mint az ország és a külföld minden híret naponként híven és gyorsan közli. A nevezetesebb napi eseményeket szép kivitelű képekkel illusztrálja. Ezenkívül rendkívül érdekesítő — többnyire a fővárosi életből merített, — regényeket közöl, a melyek bárki által könnyen élvezhető népies nyelven vannak megírva.

Előfizetési árak félévre 4.50; egy negyed évre 2.25 és havonként 75 kr.

Mutatvány-számok bárkinek ingyen küldetnek.

Gabona arak.

Hivatalosan feljegyeztettek Pécs szab. királyi város 1887. évi december hó 21-én tartott heti vásáron.

Buza	őszi	6 frt 30 kr.	6 frt — kr.
	tavaszi	— frt — kr.	— frt — kr.
Kétszeres	uj	— frt — kr.	— frt — kr.
	o	— frt — kr.	— frt — kr.
Rozs	uj	5 frt 40 kr.	5 frt — kr.
	o	— frt — kr.	— frt — kr.
Árpa	őszi	5 frt 30 kr.	5 frt — kr.
	tavaszi	— frt — kr.	— frt — kr.
Zab	uj	6 frt — kr.	5 frt 40 kr.
	tavaszi	— frt — kr.	— frt — kr.
Bukkony	uj	— frt — kr.	— frt — kr.
	o	— frt — kr.	— frt — kr.
Recep	uj	— frt — kr.	— frt — kr.
	o	— frt — kr.	— frt — kr.
Kukorica	uj	5 frt 40 kr.	5 frt 50 kr.
	o	2 frt 80 kr.	2 frt 50 kr.
Széna	uj	— frt — kr.	— frt — kr.
	o	2 frt 10 kr.	2 frt — kr.

Baresi sertéshizlaltó részvény-társaság heti tudósítása.

Hizlaltásban lévő állomány 1514 drb. — Ebl.öl leölésre érett 15 drb.
Takarmányarak: Tangari dara 6 frt 70 kr. — Arpa 7 frt 20 kr. — Teugetri 6 frt. — Arpa 6 frt 5

A magyar leszámítoló és pénzváltó-bank baresi raktárának kimutatása.

Készlet dec 15. 72490 mm. 518200 frt biztosítással. Beraktáriás » 9841 mm. 4600 frt biztosítással. » 82311 mm. 622800 frt biztosítással. Kiraktáriás » 1178 mm. 83850 frt biztosítással. Készlet » 1726 m.n. 438950 frt biztosítással. Részletezés: 29180 mm. bura, 250; mm. rozs, 2101 mm. árpa. 6185 mm. zab. 24796 mm. tengeri, 913 mm. repec, 3740 mm. gubacs, 1059 mm. külüfufete.

A pécsi sertéshizlaltó és előlegezési társaság heti tudósítása.

Állomány 531 drb kövér. — 5-8 drb félkövér. — 487 drb sovány. — 400 drb süldő. Az üzlet élénkül. — Arak emelkednek. — Kövér válogatott 45-48 krig. — Félkövér 44-46 krig kilogrammeként, 45 kr ételsúly paronkénti leszámitásával. — Sovány sertés — krig. — süldő 37-40 krig kilogra umonként előfolyan. O-Kukorica ára 6.40—6.50 mm. — Uj kukorica 5.60—4.80 — Arpa 6—6.20 — Darálás 50 kr mmként.

Felétős szerkesztő és lapulajdonos **FEILER MIHALY.**

Nyilt-tér.

†

Mindazon szamos paptárs, jó barát és ismerős, kik a felejtethetlen jó funak és testvérnek

ft. Chalupni János

abaliget plebanosnak gyaszos elvesztése alkalmából résztvük; yilvanításával mely fajdamunkát enyhíteni iparkodtak, fogadják halas köszönetünket.

Abaliget, 1887. dec. 22.

A gyászoló család

LAUBER REZSŐ

(Pécsseti Mária-utca 43.)

a kaptalani korcsma fölött jobbra levő téglagyár tulajdonosa és eserepes

elvallal mindenféle eserepes munkákat és javításokat 3 vagy 6 évi szerződés mellett, valamint uj tetozetek befodését egy évi jótállás mellett.

Szállít és árul téglát, cement, lemezt, oltott meszet és homokot a legméltányosabban szabott áron.

Bér és fuvarokocsik

mindenkor a legjutányosabban kaphatók

A község kényelmére telefon-összeköttetés.

Goldstein Izidor

Pécsset, irgalmasok utcája 1-ső szám 1-ső emelet.

Mindenféle **zongorák**

és **harmoniumok** raktára.

Régi zongorák **ujakért**

becséreltetnek.

Valódi gummi- s hálolyag-aruk, **parisi szivacsok** stb. nagy választékban kaphatók **GRUNBAUM ALBERT-nel**, Király-utca 15. sz. Hatlyépujlet.

Hirdetések utányosan elfogad a kiadóhivatal, Király-utca 14. szám.

Fekete Satin merveilleux (egész selyem)

mérete 1 frt 15 król 6 frt 45 krig 16 különféle (mindögeben) darabokban és egészben vámentesen a házhoz szállitva **Henneberg G.** cs. kir. udv. szállító selyemgyári raktára ZÜRICHBEN. Minták kívánatra. Levelek 10 krajcárba kerülnek.

NEUSTEIN-FELE *czukrozot*

SZT. ERZSÉBET vertiszitlo

LABDAGSOK.

Minden hasonló készítménnyel szemben előnyben kell részesíteni ezen labdacsokat, melyek **mentesek minden artalmas anyagtól** s a legnagyobb eredménytel használhatnak az altesti szervek bete ségeinél, könnyen hasashaték s vertiszitlok. Egy gyógyszer sem kedvezőbb s a mellett egészen ártatlanabb.

székrekedéseket

a legtöbb betegségeknek e biztos forrástól olvasni és cukrozot alakja miatt még gyermekek is szivesen veszik. Ezen labdacso **dr. Pitha udvari taucosotól** igen megtiszitlo bio-nyitványval lettek kintutelve.

Egy 15 labdacsozt tartalmazó doboz 15 kr. Egy henger (8 doboz 120 labdac) ara csak 1 frt o e.

OVAS! Minden doboz, a melyen e czög: gyógyszerár szum heiligen Leopold nem áll és a hátsó oldalán végjegyünket nem hordja, hamisítvány, melynek megvételetül a közönség óvatik. Igen kell figyelni, hogy ne rossz s nem csak semmi eredményt fel ne a mutatható, de épen ségef artalmas készítményt kapjanak. Határ szorlatu **Neustein-féle Erzsébet labdacsokat** kell kérni és ezek a bortitekon s használati utasításon az itt látható aláírással vannak ellátva.

Neustein-Falony Gyógyszerig

Főraktár Bécsben: Apotheke, zum heiligen Leopold des Neustein Ph. Belváros. Ecke der Planken und Spiegelgasse. **Főraktár Pécsen:** A. Sipicz Zeiga és Irgalmasok gyógyszerárában.

TEA-ESTELYEKRE

van szerencsém ajánlani legkifőnőbb minőségű cikket kkel ellátott fűszer- és csemege-üzletemet, hol a legízletesebb tea-sütemények, legfinomabb rum és tea, olasz gesztenye, borkorsolyák, cognac, pezsgő, asztali és csemege-borok, mindenféle sajtok, kítűnő verseci édes mustár, verseci must-kalbász stb. stb. kapható.

KÖSZL JÁNOS

Pécsett, a városház-épületben.

FARSANGI CIKKEK!

fűzértánc-jelvények, báli meghívók, Cotilion turák, legújabb táncrendek, modern izléses alakban kaphatók

Engel Lajos

(ezelőtt Traub)

könyv-, papir- és zeneműkereskedésben Pécsett.

CSÁKI SAMU,

Budapest, Kerepesi-ut 13. a „MOLNÁR“-hoz.

Kítűnő alkalom nyílik a vidéki vásárló közönségnek a téli idenyre, valamint karácsonyi és újveji szükségleteit beszerzésére.

Vagyunkbukt MOLNÁR ENDRE és Tsa czigi úri- és női divat raktár-üzlet a csédtőme: től igen olcsó ár megvásárolván, az egyes árakat nagyon olcsón adom el. — Mutatóvált a gazdag árjegyzék rövid részletét itt közlöm.

Férfi cikkek	III. II. I.	Női cikkek	III. II. I.
3 drb finom fehér ing . . . 4.50 6.— 7.—		3 drb női ing svájci 3.60	
3 drb színes ing . . . . . 4.— 5.— 6.—		3 db női himzett betétte 3.60 4.50 6.—	
12 drb legfő. gallér . . . 1.50 2.50 4.—		3 drb háló-kabát . . . . . 3.— 4.50 6.—	
1 db Jac-er-ny. nadrág 1.50 2.50 4.—		Nadrágok chifon, barehent minden alakban . . . . . 2.— 2.20 3.—	
6 pár kényes legfin. . . . . 2.— 2.20 2.20		Nagyválasztéku trico- . . . . . 1.— 1.50 2.—	
6 pár kötött harisnya . . . 1.50 2.— 3.—		derék . . . . . 2.— 2.50 3.50	
Nyakkendő igen olcsón 27 kr, 40 kr, 60 kr. 90 kr, 1 frt 20 kr.		» szövött derék db 2.— 3.— 4.—	
		6 pár kötött harisnya . . . 1.50 2.— 3.—	
		6 pár szövött harisnya 2.— 3.— 4.—	

Uri és női kesztyű párja 75 kr, 1 frt. finomabb párja 1.20, 1.40, kötött keztyűk 30 kr, 50 kr, 75 kr és 1 frt. — Ruhakelme méterje 35 krtól feljebb. Továbbá kapható csipke, gombok, rüsché, chifon és vásznak, egyáltalában minden e szaknáma vágo cikkek ismert solid elveimnél fogva szalótt árak mellett árjegyzék szerint, **olesóiban mint bárhol.** Ablakfüggöny tisztítása 58 kr.

Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

Mély tisztelettel

CSÁKI SAMU Budapest, Kerepesi-ut 13. sz., a „Molnár“-hoz.

I. HORVÁTH ISTVÁN

által feltalált és készített

tyukszem-irtó

mindennemű tyukszemet, fájdalmat okozó vandenag bórtegeket, szemölcsöket stb. minden fájdalom nélkül meggyógyít, ha az adott utasítás szerint használják, mint bizonyítanak a számos elismerő nyilatkozatok

1 tégely ára használati utasítással 50 kr.

Kapható a feltaláló és készítőnél:

Horváth Istvánnal Körömden.

Főraktár Pécsett: Böhm Nándor kereskedő urnál (a Hétféjedlem sarkán) **Budapest:** a kereskedelmi muzeumban.

Vidékre a díj beküldése vagy utánvét mellett — legkevesebb két adag rendelése esetén — bérmentve küldetik.

Legújabb elismerő nyilatkozat.

Tek. I. Horváth István urnak kiváló tisztelettel Körömden. Az Ön által feltalált „Tyukszemirtó“ szerit kítűnőnek találom. Kelt Szentesen (Csongrád), július 7-én 1887.

Dr. KÁJLINGER ZSIGMOND s. k. megyei járási orvó.

A valódiság szempontjából a „Védjegy“ különös figyelembe ajánlatik.

Held Gusztáv

kárpitos és díszítő-üzlete Mária- és Megye-utca sarkán

Ajánlja nagy választékban mindennemű

== kárpitozott butorjait ==

garnitúrákat,

legújabb parisi hálódívánt

Legnagyobb választékban — gyári áron — mindennemű bel- és külföldi

butorkelme, függöny- és szőnyeg.

Legújabb XV. Lajos korai

szoba-kárpit-díszitmény,

függönykeret, függönybojtok.

Egyuttal ajánlom magam mindennemű kárpitos munkálatok legpontosabb készítésére, öszhangu, stilszerű szobák berendezésére, ezek kárpitozására stb. lehető olcsó árak mellett.

Az eddigi pártfogást jövőre is kéri

tisztelettel

HELD GUSZTÁV.

Több száz szobara folytonos készletben tartok asztalos- és kárpitos butort

a leggyyszerűbb kivitelű a legfinomabb csakis szolid minőségben legcélsobb gyári árak mellett

STEINBACH SÁNDOR

kárpitos, díszítő és butorgyáros

Budapest, Ferencz-Jozsef-tör 6.

Menyasszonyi kelengyéknel és nagyobb mérvű berendezéseknel megfélelő engedmeny. Különösen ajánlható: A kedvelt rugános ággyetek (egész agyberendezés egy darabban) dbja 12 frt. Ugyanez mint ottoman használható 14 frt. a hímvesz gargon-tálamányok (támlány-ágyak 30 frt saját szab. támlány 20 frt Képviselet Pécsett

Lederer Manó kárpitos urnál Péc- Fő-utca, hol raktáram összes bu torinak fényképei és szövetmintái megtekinthetőek.

Január 1-vel új előfizetést nyitunk a

„MERCUR“

hiteles sorsolási tudós itóra

18. évfolyam. 18 évfolyam

A nagyszámú sorsolási lap közül a „Mercur“ az elismer megbihtóságával és legtökéletesebben használható legvilágosan szerkesztett huzai jegyzékével fogya kitiukki miniatl olvasó körének elismerését már kezdetétől fogva megnyerte. — A huzasi listástromokon kívül a „Mercur“ minden tudvalót közöl, mely a gazdaság kereskedelem, pénzügy forgalom terén előfordul, mely oknál fogva minden értékpapir tulajdonos különösen pedig tőkés számára egy szaklapot képez, melyből hasznos tudvalókat láthat.

A „Mercur“ magyar-német szövegben hónaponta 2-3-szor jelen meg, szükség esetén többször is, azonban nyomban minden nagyobb és fontosabb huzás után.

Minden előfizelőingyen kapja a „Mercur“

sorsolási évkönyvöt 1888-ik évre

mely teljes hátralék-kimutatást az összes 1887. december végéig kisorsolt és még be nem váltott magyar, osztrák és külföldi sorsjegyekről tartalmaz. — Felemlitjük még az

étalános sorsolási naptárt 1888-ik évre

mely az összes magyar, osztrák és külföldi sorsjegyek és kisorsolándó magyar értékpapirokat tartalmazza.

Mindamellet, hogy a „Mercur“ anyaga napról-napra szaporodik, a lap előfizetési ár változatlan marad és pedig

egész évre 6 frt

bérmentes postai szétküldéssel együtt. — Mutatónyvyszámokat kívánatra egy egész hónapig ingyen és bérmentve küldetik.

Előfizetéseket elfogad